

№ 141 (25627)

РÆСТДЗИНАД

Газет цæуын райдыдта 1923 азы 14 мартыйы — газетæ издаётся с 14 марта 1923 года

2022 азы 6 август — майрæмы маейы 6 бон, сабат

Аргъ 10 сомы

КАЕСУТ НОМЫРЫ:

2 ХАБÆРТТÆ РАЙОНТАЙ
Æрдзон фыдбылыз

3 ЮБИЛЕЙ
Дугтæ æмæ цард æвдисæг айдæн

4 СПОРТИВОН ФИДИУÆГ
Спартакиадæ

Нæ монон хæзнатæ

Къостайы хæдзар-музей рацарæзтой

Цæгат Ирыстоны Культурон бынтæ хъахъхъæнын æмæ сæ пайда кæныны комитеты сæрдар ГÆЛУАТЫ Ацæмæз куыд фехъусын кодта, æфтæмæй Алагыры районы Нарыхъæуы Хетæгкаты Къостайы хæдзар-музейы рацарæст кæронмæ ахæццæ.

— Хæдзар-музей комкоммæ уаггæй бæбæрæг кодтон. Рацарæст баххæст кодта компани "СКИФОС-РСК". Бæдзырдмæ гæсгæ кæуыл бафидыдтам, æппæт уыцы куыстæтæ æххæстгонд æрцыдысты. Уымæй уæлдай, амынд компани йæхи хардзæй объектты рудзгуытæ æмæ сæр баивта, стæй йын йæ алыварс фæзуат банывыл кодта, — загъта Гæлуайы-фырт.

Уæ зæрдыл уын лæууын кæ-

ным: хæдзар-музей рацарæзтой Алаыстоныл Саргъуыды 1100 азы юбилеймæ цæттæ кæныны мадзæлтты пылан æххæст кæныны фæткмæ гæсгæ.

КОДЗЫРТЫ Валери

Советæй

Сразы сты инвестицион проекттимæ

РЦИ-Аланийы Хицауады Сæрдар ДЗНАНАЙТЫ Барис скотда Инвестицты тыххæй советы æмбырд. Рæгъмæ рахастой цæрæнуатон-коммуналон хæдзарады, агропромышленнон комплекс æмæ арæзтады раззагдæр проекттæ.

Зæгъæм, компани "Экологон регион Алаыстон"-ы æххæст кæны фидар коммуналон æппарæццæгтимæ куыст, дихгонд зæххы хайыл федералон автомобилон фæндаджы арæзтад кæй цæуы, уый тыххæй советмæ бахаста куырдиат. Сæ проект сæ хъæуы аивын, уый тыххæй уыд йæ ныхас генералон директор **Антон Катичевæн**. Бахъуадзæн ма сæ уæлæмхасæн зæххы хай, уым æрбынæттон уыдзысты æххуысгæнæн бæстыхæйттæ æмæ коммуникацитæ.

Инвестицион проектты фæрцы сараздысты бы-

рæттæ æвзарæн комплекс æмæ фидар коммуналон æппарæццæгты нырыккон полигон. Бынат ын ис Горæтгæрон районы.

Совет сразы хъæууон хæдзарадон куыстадон кооператив саразыны инвестицион проекттимæ. Республикæйы экономикон рæзты министр **Кучиты Зауыр** куыд бамбарын кодта, æфтæмæй Бæгъæхъ-йыхъæуы хъавынц сәнæфсир "микрон" æмæ "изабелла" ныссадзын, соя, нартхор æмæ мæнæуы куыст кæнын. Цæттæ продукци дæтдзысты хомакуыстгæ-

нæг куыстуæттæм. Дарддæр сæ зæрды ис сәнæфсир куысынæн ифтонггæртæ æмæ сән аразынæн лицензи балхæнын. Куыстуаты фæзындзæн 20 ног кусæн бынаты.

Дæуджыхъæуы хуссар-ныгуылæн хайы хъавынц цæрæнуæтты комплекс саразын. Уыдзæн дзы бæрзонд æмвæзæды уавæртæ, коммуналон, транспортон, социалон инфраструктурæ. Комплекс æххæст уыдзæн цæрæнуæтты, коммерцион бæстыхæйттæй, сывæллæтты рæвдауæндон æмæ скъолайæ, фæлладуадзæн, хицæуæдзæн фæрæзтæй. Проект срæвдз уыдзæн 2024-2031 азы.

Дзанайты Барис куыд бафиппайдта, æфтæмæй адæмæн фæзындзысты хорзфадатджын цæрæнуæттæ,

авторты бахъæудзæн æфстауæттæ. "Цæгат Ирыстон экономикон æгъдауæй размæ цæуы. Аразынц нæм ахадгæ социалон объекттæ, цæрæнуæттæ, фæндагтæ, нырыккон кусæн бынæттæ фылдæр кæнынц. Уыдæттæ цыны аккаг сты. Фадатджын инвестицион фæзтæ аразын кæй хъæуы, амалхъомæдæн хуызæнæн уавæртæ — ууыл ныхас рагæй кæнæм. Уымæ гæсгæ Хицауад æмæ бынæттон разамынд æмгуыстад хъуамæ кæной, фæрæзтæ регионмæ здахой, национ проектты æмæ паддзахадон программæты архайой", — фæбæрæг кодта Дзанайты Барис.

РЦИ-Аланийы Сæргълæууæджы æмæ Хицауады пресс-службæ

Цыбырæй

Бæрнон бынат бацахста

Цæгат Ирыстонæй рацæуæг Мæрзаты Алан ссис Башкортостаны Республикæйы Хицауады Сæрдары хæдивæг. Уый тыххæй Указ бафыста республикæйы Сæргълæууæг Радий Хаби-ров.

Мæрзаты Алан дзуапп дæтдзæн Арæстад æмæ архитектурæйы министрады, Цæрæнуатон-коммуналон хæдзарады æмæ Транспорт æмæ фæндагон хæдзарады куыстæн.

Йæ хæстæ æххæст кæнынмæ бавнæлдта 1 августы.

Нæ уацхæссæг

Кæронмæ фæхæццæ кæны

Дæуджыхъæуы Уалдзыгон уынджы фæндаг Калинин уынгæй Цоколайы-фырты уынджы онг кæронмæ фæхæццæ кæны.

Аразджытæ асфальтæй æххæнынц фæндаг. Куыстытæ конд цæуынц национ проект "Æдас хæрхъæд фæндагтæ"-мæ гæсгæ. Бынаты кусынц 15 адæймаджы æмæ техникайы 8 уагъджы.

"Фæндагон фонд"-ы раззагдæр специалист **Цæхылты Хасанбег** куыд радзырдта, æфтæмæй зæрдæ æвæрынц, фæндаг фондз азы иттæг хорз уавæры кæй уыдзæн, уымæй.

Нæ уацхæссæг

Æвзæрстыты агъоммæ

Ахуырадон семинартæ

10-11 сентябры саразинаг æвзæрстыты рæстæг адæмы æвзарæн бартæ æххæст кæнынмæ йæ цæст чыт дæрдзæн, Цæгат Ирыстоны уыцы æхсæнадон цæстдарджытæн райдыдтой ахуырадон семинартæ.

Нæ бæстæйы ассоциаци "Хæдбар æхсæнадон цæстдард" æмæ Æхсæнадон палатæ кæй бацæттæ кодтой, ахæм программæмæ гæсгæ ахуырад ацæуæг адæймагтæ æхсæнадон цæстдарджыты рæнхъытæм бацæуыны фæнд скæнæг граждæйнаг активисттæн ахуырад амоньц.

Хъæлæс кæныны иу-мæйаг бон Æхсæнадон штабимæ æмархайды фæтк æмæ мæнг хабæртты ныхмæ архайды мадзæлттæ кæмæн амоньц, семинары уыцы архайджытæ исынц теоретикон æмæ практикон зонындзинæдтæ, стæй сæ зонгæ кæнынц æвзарæн законæвæрынды ногдзæнтæмæ. Ахуыргæнджытæ семинары архайджытæн сæ бартæ æмæ хæстæ бамбарын кæнынц, стæй сын моделон хайады æвзарæн къамисы фæрцы практикон ахуырад (уымæ, æнæнхъæлæджы уавæрты сæвæрдды рæстæг уагахасты фæтк) амоньц.

Ахуырадон курс æппæтæй раздæр ацъдысты Алагыры районы цæстдарджытæ.

Æвзæрстытæм цæстдарды фæдыл æхсæнадон штабы разамонæг **Майрæнсауты Зураб** цæстдарджытæн æвзарæн хайады куысты фæтк бамбарын кодта, стæй, закон фехæлдты æвдисæнтæ рахатыны

рæстæг архайын куыд æмбæлы, уыдæтты тыххæй сын хабæрттæ радзырдта.

— Ахуырадон программæйы рæстæг фидæны цæстдарджыты зонгæ кæнынц хъæлæс кæныны ног хуызтимæ, стæй сын цæстдарджыты бартæ æмæ хæстæ бамбарын кæнынц. Ахуырад цæуы адæймаджы разæнгард кæныны уагæй. Къуырцдзæвæны уавæрты сæвæрдды рæстæг архайын куыд æмбæлы, активисттæн уый дæр амоньц. Фидæны цæстдарджытæ кæй райсой, уыцы зонындзинæдты хæрзхæддзинад сбæлвырд кæнын фадат кæй фæрцы уыдзæн, ахуырадон семинарты кæрон ахæм фæлва-

рæнтæ арæст æрцæуæдзысты, — загъта Цæгат Ирыстоны Æхсæнадон палатæйы сæрдар **Нинæ Чиплакова**.

Æхсæнадон цæстдарæджы сæйраг хæс у æвзæрстыты, ныхылгæ сæм нæ кæнгæйæ, закондзинадæн фæдæттæ саразын. Цæстдарæг æвзарæгæн бæлвырд кандидаттыл кæнæ партиейыл скъæлæс кæнын нæ фæдзæхсы. Хъæлæс кæнын рæстæг архайæг законæвæрынæд æххæстгонд цæмæй цæуа, цæстдарæг уымæ цæст дары æмæ аиппты сæвæрдды рæстæг Æхсæнадон палатæйы архайæг штабæн æмбæлгæ уынафæг рахæссынæн хабар фехъусын кæны.

РУБАЙТЫ Нателлæ

Коммуналон лæггæдтæ

Электрон тыхæн фидын хъæуы

Цæгат Ирыстоны разамындæтæг компаниæ сæ хæстæ цæмæй бафидой, ууыл архайы куыстуат "Россети. Цæгат Кавказ".

Разамындæттæг компаниæ æмæ цæрæнуæтты хицæутты æмбæлдæтæ иу-мæйагæй "Севкавказэнерго"-йæ хæс дарынц 510 милуан сомæй фылдæр. Æрмæст ацы азы райдайæнæй фæлхасгæнджытæ энергетиктæн нæ бафыстой 131 милуан сомæ бæрц. Афæдзы фыццаг æмбисæн коммуналон ацы лæггæдæн уыдон кæй бафыстой, уыцы фиддонтæ æмвæзæд у æрмæстдæр 21,3 проценты.

Республикæйы бирæфатерон хæдзæрттæн лæггад цы 320 организацийы кæны, уыдонæн æрмæстдæр сæ 20 проценты электрон тыхæн фиды, куыд æмбæлы, æфтæ. Иннæтимæ куыст цæуы сæ электрон тыхдæттæг компаниæн сæ хæстæ бафидыны тыххæй.

Компани "Севкавказэнерго"-йы пресс-службæ

Æнæниздзинад

Коронавирусæй нырма тæссаг у

Уæрæсейы æнхъæлмæ кæсынц, коронавирсæй рынчынтты нымад августы кæронмæ кæй фæфылдæр уыдзæн, уымæ. Афæдзæг Гамалейы номыл Эпидемиологи æмæ микробиологины науко-иртасæн центры сæйраг науког кусæг Анатолий АЛЪТШТЕЙН.

Фæлæ, йæ хъуыдымæ гæсгæ, низ ногæй та хæлиу куы кæна, уæддæр Уæрæсейы æнæниздзинад хъахъхъæнынæд кыдæз йæ ныхмæ æнцонæй фæлæуыдзæн, уымæн æмæ низы ног хуыз "омикрон"-æй рынчынтæн сæ уавæр уæззау нæ вæййы, æмæ сæ рынчындæтты æххуыс, стæм рынчын-тæй фæстæмæ, нæ бахъæудзæн.

Коронавирус парыхат кæныны ныхмæ архайыны оперативон штабы бæрæггæнæнтæм гæсгæ, фæстаг суткæйы дæргы Уæрæсейы сбæрæг ковидæй фæрынчыны 17 мин ног цауы, низæй амард 44 адæймаджы. Бон раздæр та бæрæггонд æрцыд коронавирсæй фæрынчыны 638 ног цауы, суткæмæ амард 43 адæймаджы.

Нæ уацхæссæг

Цæстдард

Хъуыддаджы балц

Дыгуры районы рæвдауæндæттæ æмæ скъолатæ ног ахуыры азмæ цæттæ куыд сты, хъуыддаджы балцы рæстæг Цæгат Ирыстоны ахуырад æмæ наукайы министр АЛЫБЕГТЫ Элæ уый сбæлвырд кодта.

Ацы хабар фехъусын кодта профилон ведомствæйы пресс-службæ.

— Рæвдауæндæттæ æмæ скъолатæ ног ахуыры азмæ сæхи парыхатæй цæттæ кæнынц. Ахуыргæнæндæттæ сывæллæтты райсынмæ цæттæ куыд сты, республикæйы æппæт районтæм æрбацæуæгæйæ, мах уый сбæлвырд кæндзыстæм. Скъолатæ æмæ рæвдауæндæттæм уæлдай фылдæр æргом здахæм. Иуаг-иу хъæндзинæдтæ аиуварсгæнинаг сты. Бирæ ахуыргæнæндæттæ хаст æрцыдысты бынду-ронæй цалцæг кæныны программæмæ. 2024-2025 азы æхсæй аст скъолайы бындуронæй сцалцæг кæнынмæ хъавæм. Аиппытæ аиуварс кæнынæн стыр æх-цайы фæрæзтæ бахардз кæнын кæй хъæуы, уый æмбарæм, — загъта министр.

Нæ уацхæссæг

Дзырды фарн

Æрдз аныхъуыры царды
фыдмæтæ, рæстæджы зынтæ,
хи сагъæстæ æмæ бирæ
æндæр хъуыдытæ.

ФÆРНИОЧ

Боныхъæд

Республикæйы гидрометцентр куыд хъусын кæны, æфтæмæй абон, 6 августы, ранæй-рæтты уардзæн. Уæлдæфы температурæ республикæйы — 24-29 градусы хъарм, Дæуджыхъæуы — 24-26 градусы хъарм.

Боны дæргъ — 14,16

Хурыскаст — 04,58
Хурныгуылд — 19,14

Валютæйы аргъ

Доллар — 60,45
Евро — 61,49

12+

Не 'мзæххонтæ

Майданæй йæ схорзæхджын кодтой

Уæрæсейы Федерацийы Президент Владимир Путини Указмæ гæстæ, æхсар æмæ хъæбатырдзинад равдисыны тыххæй 4-æм æфсæддон базæйы æфсæддон службæгæнæг ТЫДЖЫТЫ Игоры схорзæхджын кодтой Жуковы майданæй.

— Волновахæмæ "ввахс хъæутæй иу сæрибар кæныны фæдыл хæсты архайдтам. Ахæм кадджын хæрзиуæг мын кæй саккаг кæндзысты, уый æнхъæл нæ уыдтæн. Хæрзиуджытыл фæстагмæ ахъуыды кæнæм. Хæстон хæслæвæрд бахæст кæныны фæстæ æфсæддон хаймæ куы æрбаздæхтыстæм, уæд нын хæрзиуджытæ радтой, — зæгъы æфсæддон службæгæнæг.

Хæстон хæслæвæрд æххæст кæныны рæстæг чи фæцæф, ныртæккæ дохтыртæ уыцы не 'мзæххонты дзæбæх кæнынц.

Тыджыйы-фырты æмслужбæгæнджытæ Цоциты Тимур æмæ Багаты Аланæн дæр радтой кадджын паддзахадон хæрзиуджытæ.

РУБАЙТЫ Нелли

Æнæниздзинады къуым

Йæ пайда — ницы, йæ зиан — бирæ

А фæстаг рæстæг нæлгоймæгтæ с 'нæниздзинад арæхдæр хъуыды кæнын райдыдтой. Ууыл дзураг у, тамакойыл йæ къух чи систа, уыцы нæлгоймæгтæ афæдзæй-афæдзмæ фылдæр кæй кæнынц. Фæлæ уый хыгъд фылдæр кæны тамакодымæг сылгоймæгты нымæц. Хъуыдаг сагъæссаг кæй ссис, уым аххосджын у рекламæ.

Сæ фылдæр сылгоймæгтæ

Тамакоудзæг компанитæн сæ куыст хæссы стыр пайда, уыдонæн уый у амалхомæд. Фæлæ адæмы æвзæр ахуырыл кæй ардауынд, ууыл хъуыдыгæнæг нæй. Уымæн ис сæрмагонд бæрæггæнæнтæ дæр. Социологтæ куыд бафиппайдтой, афтæмæй, зæгъæм, Испанийы, 1970 азæй фæстæмæ, тамакомæ æмхицгæнæг рекламæ телевизортæй цас фылдæр æвдистой, уый бæрц фылдæр кодта тамакодымæг æрыгон сылгоймæгты нымæц. Æрыгон чызджытæ æмæ сылгоймæгтæм ие 'ргом здæхт кæмæн уыд æмæ, тыхмигæнæгыл банымайгæн кæмæн ис, уыцы рекламон компанийы аххосæй фæфылдæр тамакодымæг йойнаг сылгоймæгты нымæц дæр: зæгъæм, 1986 азы уыдон уыдысты æппæт йойнаг сылгоймæгтæн сæ 8,6 проценты, 1991 азы та — 18,2 проценты. Æмæ азæй-азмæ сæ нымæц кæны фылдæр.

Зæххы цыарыл цæрæг адæмæй тамако чи дымы, уыдонæн сæ 20 проценты сты сылгоймæгтæ. Уымæ, раззагдæр бæстæты цæрджытæн тамакодымæг сылгоймæгтæ сты сæ 22 проценты, рæзты фæндагыл чи лæууы, нырма уал, уыцы бæстæйы цæрджытæн та сæ 9 проценты. Уæрæсейаг сылгоймæгты тыххæй куы дзурагæм, уæд уыдоны 'хсæн та ис 13-15-æдзыд тамакодымæг чызджытæ дæр.

2009 азы хъуыстгонд компанитæй иу уадзын райдыдта хæрздæгæнæг тамакотæ. Сæ къоп дæр уыд ирд æмæ æрттигæ, цæмæй сæ цæст йæхимæ æлваса. Ацы тамакотæ уагъд æрчыдысты æрмæстдæр Уæрæсейы уæй кæнынæн. Зынаргъ дæр нæ уыдысты, сæ аргъ уыд, æрыгон чызгæн йæ дзыпп цас амонь, ахæм — 1 доллар тамакойы къопæн.

Ацы сайен ми бафæзмыдта иннæ тамакоудзæг компани дæр æмæ 2010 азы йæ тамакотæ уадзын райдыдта, уыцы азы модæмæ гæсгæ рæсугъддæрыл цы хуыз нымæд уыд, уыцы хуызы къопыты.

Тамакойы рекламæйы фæстиуджытæ

Нæлгоймæгтимæ абаргæйæ, сылгоймæджы æнæниздзинад тамако халы ноджы æгъатырдæрæй. Зæрдæймæ баст нистæ тамакодымæг сылгоймæгтæм фæзынынд дæууæ хатты арæхдæр, тамако чи нæ дымы, уыцы сылгоймæгтимæ абаргæйæ. Уый уымæн, æмæ никотины аххосæй дадзинтæ снарæг вæййынд, æмæ тæссаг свæйты туджы къуыбартæ (тромбтæ) фæзынынæй. Нæлгоймæгтимæ абаргæйæ, сылгоймæгтæн тæссагдæр у зæрдæ æмæ дадзинты нистæй. Улæфæнты ракæй, улæфæнты нистæй амæлындæй сын у 13 хатты тæссагдæр, тамако чи нæ дымы, уыцы сылгоймæгтимæ абаргæйæ. Тамакодымæг сылгоймæгтæн дзæвгар зындæр у сывæллон ныйарын, уæлдайдæр — æнæниз сывæллон. Бирæтæн сæ къуы æфтгæ дæр нæ бакæны, ныйарæджы ном хæссой, уый. Æнхъæлцау сылгоймæгæн канд тамако нæ, фæлæ йæ фæздæг дæр зиан хæссы йе 'нæниздзинадæн, стæй йæ сывæллоны æнæниздзинадæн дæр. Тамакодымæг сылгоймæг раздæр зæронд кæны, йæ цæсгон банцыйлдæг вæййы, тæссагдæр ын у стджыты низ остеопорозæй, синыстæг асæттынаг.

Хуымæтæг хатдзæгтæ

Чи зоны, æмæ тамако дымын кæмæдæр рæсугъд кæсы. Фæлæ дзы рæсугъдæй ницы ис — уый иу хъуыдаг, иннæ хъуыдаг та — тамако йемæ хæссы нистæ, мæлæт, уымæ, тамако чи дымы, канд уымæн нæ, фæлæ йæ алыварс чи ис, уыдонæн дæр. Сылгоймæгтæн та, куыд загътам, афтæ тамако у уæлдай зиянхæссæгдæр.

Тамакойæ "нæ" зæгъыны фæнд чи скодта, уымæн бахуыс кæндзысты Æхуысы консультативон телефоны центры, уый тыххæй лæвар бадзураг ис ахæм телефонмæ: **8-800-200-0-200**. Адæймаг ие 'взæр ахуырыл цæмæй фæуæлахиз у, уымæн ын ацы ран медицинон æгъдауæй æххуыс кæнынц дохтыртæ, психологтæ та — ныхас æмæ уынаффæйæ.

Медицинон профилактикæйы республикон центр

Æмбырд

Инвестицион программæйы рахæцæнтæ

РЦИ-Аланийы Хицауады Сæрдар ДЗНАЙТЫ Барис скодта 2023 азы æмæ 2024-2025 азты республикон бюджетæй фæрæзтæ ахсджиаг инвестицион проекттæн радих кæныны тыххæй ведомствæты 'хсæн æмбырд.

Экономикон рæзты министрæд уый тыххæй бацæттæ кодта РЦИ-Аланийы нысанмæарæст инвестицион программæйы проект 2023 азмæ æмæ 2024-2025 азтæн. Проект бацæттæ кодтой, æххæстгæнæг хицауад цы хъуыдагжы фæндагтæ балæвæрдтой, уый бындырыл, ис дзы 100 нысанæй фылдæр.

Дзанайты Барис куыд бацамыдта, афтæмæй

проекты хъуамæ уой ахадгæ нысантæ, социалон æгъдауæй ахсджиаг чи у, ахæмтæ. "Бюджеты фæрæзтæ сæм нывылæй куыд бахæццæ уой, афтæ. Районты разамонджытæ хъуамæ бынæтты бæрзонæй акæсой, цæвæр объекттæ сæ хъæуы саразын, кæцы ран. Цæмæй уый фæстæ дзæгъæл лæуд ма кæной, фæлæ адæмæн пайда уой", — загъта Хицауады Сæрдар.

Куыд ма бафиппайдта, афтæмæй фылдæр æргом аздахын хъæуы, республикæйы Сæргълæууæг Сергей Меньяло сын сæ размæ цы хæстæ сæвæрдта, уыдонмæ æмæ паддзахадон программæты фæлгæты мæдзæлтæм. Æмбырды фæбæрæг кодтой ахъазæгдæр объектты арæзтæд, фылдæр æхца сын радих кæныны æмæ федералон бюджетты фæрæзтæй ахадгæ хуызы спайда кæнынмæ.

Æмбырды Хицауады Сæрдар бафæдзæхста Экономикон рæзты министрæдæн, цæмæй æппæт уæлæмхасæнтимæ

инвестицион программæйы проект бадæттой республикон финансон ведомствæмæ. "Финансты министрæды та хъуамæ гæххæтмæ бæстон æркæсой, аргъ ын скæной. Хъуыддæгтæм бæрзонæй акæсын хъæуы, уыдæттæ домь республикæйы Сæргълæууæг Сергей Меньяло", — загъта Дзанайы-фырт.

Уый ма æххæстгæнæг хицауады оргæнтæн бабар кодта федералон центрмæ æрвыст куырдиæттæм кæрцхъус уæвын.

РЦИ-Аланийы Сæргълæууæджы æмæ Хицауады пресс-службæ

Барад

Хъæндзинадтæ иуварс кæнын хъæуы

Зынгсирвæзты ныхмæ æдасдзинады законæвæрынады домæнтæ æххæстгонд цæуынд æви нæ, Алагыры районы прокуратурæ уый сбæлвырд кодта.

Куыд рабæрæг, афтæмæй, архайæг законæвæрынад халгæйæ, районы 15 муниципалон иугонды фæзуатыл зынгсирвæзты гидранты хайæ пайда кæныны фадат нæй. Фæндагтæ цалцæг кæныны рæстæг цалдæр гидранты пырхгонд æр-

чыдысты. Уымæй уæлдай, гидранттæ кæцы ран сты, уымæн амонæнтæ нæй.

Зынгсирвæзты ныхмæ æддагон доницæнтæ фæрæзтæй 13 хъæуы ифтонггонд кæй не сты, уый ныймайгæйæ, ацы хъæуы зынгсирвæзт хуыссын кæнынæн дон исыны фадат нæй.

Æргомгонд хъæндзинадтæ ныймайгæйæ, районы прокуратурæ горæты æмæ хъæуы

сæргълæуджытæн бауагдзæф кодта.

Прокуророн дзуаппы актыл ныхасы хатдзæгтæ æххæстгонд, законæвæрынады хъæндзинадтæ та иуварсгонд æрцæудзысты æви нæ, районы прокуратурæ уыдæттæм цæст дары.

РЦИ-Аланийы Прокуратурæйы пресс-службæ

Æрдз — нæ алыварс

Амбрози — тæссаг зайæгой

Сæрды фæстаг мæй у, æмæ нæ алфамбылайы бинадтæм куы афæлгæсæм, уæд сæ кæмдæриддæр фæндзæстæм аив нывæфтыд хъулон-мулон уæлæдарæсы. Фæлæ махæн зæрдæрухсы æнкъарæнтæ æмæ æнæниздзинад цы хæссы, уыцы алæмæты рæсугъд зайæгойтæм æввахс арæх фенæн вæййы, хицæн адæймагтæн хызæмæрттæ æвзарынгæнæг хæмпагæрдджытæ.

Ныхас цæуы, махæй алчидæр итгæг хорз чи зоны, уыцы æнæхайыры амброзийы тыххæй. Фыццагдæр фæзынд Цæгат Америкæйы, фæстæдæр та ныппырх бирæ бæстæтыл, æмæ ныртæккæ кæмдæриддæр нымæд у карантинон зайæгойыл. Цæмæн куы фæрсат, уæд дидинæг калыны рæстæг йæ рыг аллергион низ — полиноз, зæгъгæ, кæй æвзæрын кæны, уый тыххæй. Адæймаг уымæй тынг фехснырсы, хуыстæ æмæ фындз сæхгæнынд, цæстысыгтæ фæзгæлынд, сæр фæрыссы, фылдæр хатт буары тæвд уæлæмæ схизы. Уымæй уæлдай, амброзийы рыгæй рынчын кæнынц хуыры астмæйæ, æндæр æбуалгъы нистæй.

РЦИ-Аланийы Æнæниздзинад хъахъхъæнынады министрæды нын куыд радзырдтой, афтæмæй полинозæй рынчынты бæрæггæнæнтæ (100 мин цæрæджы хыгъдмæ) кæд Цæгат Ирыстоны дæлдæр сты Цæгат Кавказы федералон зылды, уæддæр рæстæмбон нымæдæй 30 проценты фылдæр у. Уæрæсейы цас у, уымæй. Специалисттæ фæстаг

рæстæг фæдисы дзæнгæрджытæ цæгъдынц: кæд æрæджды дæр ма амброзийы дидинджыты рыг хыгъдардта хистæр кары адæмы, уæд ныр та диангонд полиноз сæвæрынц чысыл сывæллæгтæн дæр.

Цымæ афтæ цæмæн у? Сæйраг аххосæгтæй иу специалисттæ бæттынц амброзимæ — зайæгойты æхсæн тæккæ карздæр низæвæзынгæнæгтæмæ. Уымæн æмæ уый дзæнæты ран ссардта нæ рес-

публикæйы дзаджджын зæххыл. Куыд зонæм, афтæмæй амбрози йæ быны фæкæны хуымты, дыргъдæтты æмæ уымæй бæлвырд къаддæр фæвæййы хъæуонхæдзарæдон культурты тыллæг. Иу сезонмæ уый гектарæй дон

ты хицæутты-иу ивар кæнын бахуыд. Хъыгагæн, ныр ахæм архайдæн йæ кой, йæ хъæр дæр нал ис, æмæ амбрози дæр кæм нæ фæзыны, иу ахæм бынат нæй. Фæлæ йæ ныхмæ тох кæнын æнцон нæу. Хыгъдард куы нæ баййафы, уæд дидинæг калыны райдайы июлы дыккаг æмбисæй суанг æрæг-вæззæгæмæ. Иу зайæгой та æппæты фылдæр радты 100 мин мыггаджы, æмæ кæд дыккаг аз сæ фылдæр хай нæ разайы, уæддæр сæ цардхъом-дзинад хъахъхъæд æрцæуы 40 азы бæрц.

Кæй зæгъын æй хъæуы, амбрози фесафынæн ахсджиаг хос у уый химон буаргæгтæй (гербицидтæй) бапырх кæнын, цæмæй йæ кой, йæ хъæр дæр мауал уа зæххыл. Фæлæ ныртæккæйы гæвæзк царды ахæм мæдзæл у тынг зынаргъ, фæрæзтæ та нæй. Уымæ гæсгæ, ацы зайæгой куынаг кæнынæн хуыздæр мæдзæл у бындзарæй йæ кæрдын, сæрдзы æмæ йæ фæззæджы мæйты уæлæмæ скаст нæ уадзын. Хъуамæ бынæттон хуынаффæйады администрациты разамонджытæ рох ма кæной, уый адæмы æнæниздзинад бахъахъхъæнынæн йæ хуыздæр хос кæй у æмæ ацы куыстмæ рæвдз фæлæууын кæй хъæуы, уыдæттæ.

ТОХСЫРТЫ Къоста

Хабæрттæ районтæй

Хæрзвæдатджын горæт

Бесланæй райрæзты генералон пълан арæзт æрцыд 2024 азы онг. Ардыгæй уæдмæ горæты æппæт уынгтæ дæр сфидæудзысты ног конд фæндагтæй.

Районы разамындæн генералон пъланы фæрцы сæ гæнæнтæ бирæ фæуæрæхдæр сты. Арæзт цæудзысты скъолатæ, равдауæндæттæ, æвзонг техникты æмæ нату-ралистты станцæтæ, æндæр социалон объекттæ.

Фæндаггæттыл уæлдай фылдæр æмæ арæхдæр транспорт кæм цæуы, уыцы Марковы, Сабырдзинады, Сиговы æмæ Фрунзейы уынгтæ кæндзысты бындурон цалцæг. Асфальт сæвæрыны размæ уал кусджытæ байвæдзысты инженерон коммуникацитæ. Сæрмагонд паддзахадон программæйы фæрцы, нæ республикæйы Цæрæн-уатон-коммуналон хæдзарæды, артаг æмæ энергетикайы министрæды архайдæй ивд цæуынд доны æмæ канализацион хæтæлтæ, къæвдадæттæ кæдæм цæуой, ахæм канализаци дæр. Алы куыстмæ дæр ис цæстдард, — зæгъы министрæды бæрзонд кусæг Гæбтуты Валери.

Фæндагон фыдбылызтæ ма 'рудзыны тыххæй фæндагтæ ифтонг æрцæудзысты сæрмагонд нысантæ æмæ хæххытæй.

"Рахизфарсы цард"

Дымгæйы фыдбылыз

Дыгуры районы, Мустыздæхы хъæуы цæры 770 адæймаджы бæрц. Уæздан æмæ куыстуарæг сты, сæхи фæллойæ цæрынц, растæгтæм æмдзу кæнынц.

Æрæджы республикæйы цы тыхджын дымгæ æмæ къæвда ихимæ æрцыд, уыдон бахыгдардтой ацы хъæубæсты цæрджыты дæр. Ахæм хабар æрцæудзæн, уый æнхъæл ничи уыд. Цыбыр рæстæмæ хъæубæстæ азæд æнæ электрон тыхæй æмæ бастдзинадæй, цалдæр хæдзары та, газы хæтæлтæ хыгъдард кæй байгæфтой, уый тыххæй баззæдтæ æнæ æрдзон газæй.

Астæуккаг скъолайы, спортивон комплексы æмæ бинадтон администрацийы бæстæхæйттæн дымгæ саста сæ сæртæ, рудзугыты æвгæт асастыты раней-рæтты.

Кæм фылдæр, кæм та къаддæр — хыгъдард байгæфтой 25 хи хæдзары сæртæ.

Хъыгагæн, æртæ машинæйыл афæлдæхтысты, дымгæ æд уидæгтæ кæй стыдта, ахæм бæлæстæ.

Æвæстиатæй æппæт службæтæ бавнæлдтой куыстытæм. Цæмæй æнæкъуылымпынæ æрдзон фыдбылызы фæстиуджытæ ануварс кæной, ууыл та бацархайдта районы æмæ хъæубæсты разамынд.

"Дигори хабæрттæ"

Фыццаг хатт

Ацы аз Æрыдоны аграрон-технологон колледжы абитуриентты 'хсæн ис, Æнашплотон тахсан аппараты оператор" —-ы дæсныдæр райсын кæй фæнды, ахæмтæ.

Нырыккондæр техникайы хуызтæ æртæ азы æмæ 10 мейы ахуыр кæндзысты, фæраст къласы чи фæдисы, уыдонæ.

Ацы аппараттæ ма хонынд квадрокоптер, дрон, беспилотник. Бирæ уæлæмхасæн гæнæнтæ дæтты адæмæн, уымæ гæсгæ ацы дæсныдæд тынг æхсызгонæй агу-рынц царды алы къабæзты. Зæгъæм,

æнæ уыдонæй нæ сарæхсдзысты ирвæзынгæнджытæ, æххуыс у арæзтæдон æмæ хъæуонхæдзарæдон куыстыты рæстæг, пайда дзы кæнынц кинонытæ исгæйæ дæр. Æнашпилотон тахсан аппаратыл кусымæ чи арæхсы, ахæм дæсны специалисттæ нæ фæг кæны æхсæнады.

Уымæ гæсгæ, чи сахуыр кæна, уыдонæй алчидæр уыдæн тынг хъæуæг.

"Рухс"

Дзуапдæттæн концерт

"Курдиатты фæрдзугытæ" — афтæ схуыдтой сæ нумæйаг концерты программæ Дæргъ-Къохы æмæ Кæрдзыны культурæйы хæдзæртты хихъæппæрисадон къордтæ.

Хорз фæтк æвæрд æрцыд ацы хъæуы культурон царды — афæдз иу хатт адæмы тæрхонмæ рахæссын, ивгъуыд рæстæгмæ къухы саразын цы бафтыд, уыцы сфæлдæстæдон æнтыстдзинæдтæ.

Дзуапдæттæн концерт хъæукæгтæн у бæрæгбон æмæ æхсызгон фембæлд. Уый ма у фæлтæрты бастдзинад æвдисæг.

Рæсугъд у ирон кафт, стыр циндзинад бауадзы адæймæджы зæрдæйы. Ирон кафты ансамблтæ "Бæллиц" æмæ "Хъазыбег" —-ы хистæр æмæ кæстæр къордтæ, инструменталон ансамбл "Амонд", фæндырзæгъдджыты къорд "Фарн", сывæллæтты инструменталон ансамбл "Цин", вокалон къорд "Сияние", доулыл цæгъдджытæ адæмы зæрдæтæ барухс кодтой. Æрвылбон семæ зæрдæгæй куыстой сæ разамонджытæ Къуымæллæгкаты Терезæ, Плиты Альбина, Джыккаты Хъазыбег, Саламты Жанна, Къораты Чермен.

Сæ фыдæбонны тыххæй хæдахуыр артисттæн æмæ сæ разамонджытæн арфæ ракодта Кировы районы Культурæйы гæлуаны директор Хъазиты Дианæ.

"Размæ"

Æрмæджытæ бацæттæ кодта ГУГКАТЫ Жаннæ

Дугтæ æмæ цард æвдисæг дйдæн

Республикон газет
"Северная Осетия"-йы
фыццаг номыры
рацыдыл сæххæст

105 азы

Царды фæлварæнтæ

Алы заманты дзыллæтæ æмæ æхсæнад цæмæй цæрынк, сæ цинтæ, сæ сагъæстæ цавæр сты, уый равдисынæн ахъаздажы хъæугæ фæрæз у газет. Ирыстоны фарны лæгтæ, рухстауджытæ, фысджытæ йын нæ дзыллæйы раз йæ ахадындына куйд стыр у, уый æмбæрстой æмæ революцийы размæ алы азты архайдтой политикон, рухсадон, культурон нысан кæмæн уыд, ахæм газеттæ уадзын ирон æмæ уырыссаг æвзæгтæ. Загъын хъæуы уый, æмæ уыцы мыхуыры фæрæзтæн сæ кæцызæр хай уыд паддзахы политикæйы фарс, иннæтæ та архайдтой адæмы цард рæстæгæй æвдисыныл. Уый нæ цыд уæды рæстæджы хицауады зæрдæмæ æмæ сын цыбыр рæстæгмæ сæ фæндæгтæ уæрæх дзыллæтæм сæхгæдтой.

Ралаууыд 1917 азы революци. Арæзт æрцыд советон паддзахад, райдыдта ног цард æмæ ног дуг. Æвæрæз, æнæбонæй йæ царды бонтæ, кæугæйæ, чи æрвыста, уыцы адæмтæ сæрибарæй сдзырдтой сæ барыл, фæзынд сын сæ зæххыл кусыны æмæ уæды рæстæджы цы заводтæ æмæ хæдзæрдæтæ арæзтой, уыдоны фæллой кæныны фадат. Нæ бæстæйы цæрæг чысылнымæц адæмыхæттытæн ног царды бындурон арфæйаг ивддзинæдтæ уæлдай стырдарæзтæ æрхастой. Кæд сæ фылдæр паддзахы дуджы æнахуыргонд уыдысты, уæд сын ныр та фæци фадат лæвар ахуыр кæнынæн, сæ курдиаты рæзтыл кусынæн.

Ирыстоны сфæлдыстадон интеллигенцийы минæвæрттæ, Терчы адæмон советы лæмбынæг хъусдардæй, бауынаффæ кодтой æмæ бындур æрæвæрдтой, нæ дзыллæйæн ныр сæдæ фондз азы рухстауæг чи сгуыхы, уыцы газет "Северная Осетия"-йæн. Йæ фыццаг номыр мыхуыры рацыд 1917 азы 3 августы "Красное знамя", загъгæ, ахæм номимæ. Уыцы азы декабры цавæрдæр аххосгæтæм гæсгæ газетæн йæ ном ивд æрцыд æмæ йæ рахуыдтой "Народная власть". Цыбыр рæстæгмæ та ацы мыхуыры фæрæзæн йæ ном ивын бахуыд "Коммунист", загъгæ, уыцы номæй. Йемæ ма цæуын райдыдта сæрмагонд уæлæмхасæн сыф "Листок приказов". Уый фæрцы та уæрæх дзыллæтæм хаст цыдысты революцион комитеты уынаффæтæ, сæ архайд, сæ куыст ног цардарæзты хуындæджы. Ирыстоны хицауад Хæххон республикæ куы расидтысты, уæд та газеты ном дæр "Горская правда"-йæ ивын бахуыд. Уыцы номимæ газет мыхуыры фæцыд 1924 азмæ. Уыд Хæххон республикæйы æххæстгæнæг комитеты разамындæ бæрны. 1924 азы 26 августæй суанг 1933 азы июнмæ газет хуынд "Власть труда". Уыцы азты йæ редакцийы цы уацхæсджытæ куыста, уыдон æппæтвæрсыгæй фыстой республикæйы колхозты, заводтæ æмæ фабрикты арæзтадыл, сæ куджыты фæллойадон æнтыстытыл. Уыцы сфæлдыстадон куысты уаг нæ фæхæлд, Коммунистон партийы Цæгат Ирыстоны АССР-йы обкомы уынаффæйæ газет "Пролетарий Осетии" куы схуыдтой, уæд, 1939 азы 1 майæ суанг 1990 азмæ газеты ном ивд нæ цыд, 50 азы иу аз цухæй хуынд "Социалистическая

æмæ фабрикты куджыты æнтыстытæ Уæлахизы æмæ бæллицæлыст фæндагыл. Не Стыр Уæлахизы бон куы 'рцыд, уæддæр газет йе 'рмæджыты æвдыстæ, нæ адæмæн сæрибарæд æмæ сабырдзинад чи æрхаста, фæллойы стыр æнтыстытæ чи равдыста, уыдоны æнтыстытæ æмæ сгуыхтытæ. Хæсты уæззау фæстиуджытæ аиуварс кæныныл, хæлд хæдзæрттæ, स्कولاتæ, заводтæ, фабриктæ, клубты арæзтад куйд цæуы, уый тыххæй газеткæсджытæн хъусын кодтой сæ 'рмæджыты, куйд редакцийы журналисттæ, афтæ æхсæнадон уацхæсджытæ дæр.

Намысджын æмæ кадджын рауадысты, газеты редакцийæ тохы цæхæрмæ чи атындыдта, æмæ дзы йæ хæс кад æмæ радæй чи сæххæст кодта, йæ дзыллæйæн

лий Лукьяненко. Алкæмæн дæр сæ йæ лæгдзинады тыххæй саккаг кодтой ордентæ æмæ майдантæ.

Нæ дзыллæйы рæзты æвдисæн

Газет "Социалистическая Осетия"-йы ивгъуыд æнусы 60-æм, 70-æм, 80-æм азты цы æрмæджытæ цыд, уыдоны зыны, уыцы азты нæ республикæйы царды архайд алы къабæзты экономикæйы, партион куысты, хъæууон хæдзарады, ахуырады, зонады,

цыдысты, уый. Уыцы азты фылдæрæй-фылдæр кодтой газеты ног рубрикæтæ æмæ тематикон фæрстæ.

1967 азы 2 августа газет "Социалистическая Осетия"-йы фыццаг номыры рацыдыл сæххæст 50 азы. Йæ редакцийы куджытæ уыцы бæрæгбоныл стыр сфæлдыстадон æнтыстытимæ кæй сæмбæлдысты, уымæн ахъаздажы æвдисæн уыд уый, æмæ газетæн СССР-ы Сæйраг Советы Президиумы Указмæ гæсгæ лæвæрд æрцыд "Кады нысан"-ы орден. Уыцы рæстæгмæ нæ республикон газеттæй ахæм стыр хæрзиуæг никæцы-йæн уыд. Уый газеты æппæт куджытыл бафтыдта ног тыхтæ, хиуыл фервæссыны хос сын нæ фæуæвгæйæ, разæнгард сæ кодта æмæ абон дæр кæны ног профессион сгуыхтытæм. 2017 азы та сæ схорзæхджын кодтой Æппæтуæрæсеон майданæй "Золотой фонд прессы-2017".

Рацарæзты дуг куы райдыдта æмæ бирæ регионалон газетты редакцитæ æхгæд куы æрцыдысты, уæлдæр газет "Северная Осетия"-йы фæлтæрдджын æмæ фендджын уацхæсджытæ сæ архайд нæ бамынаг кодтой.

Уыцы уæззау дуджы æхсæнады цы тыхстаг фарстатæ уыд, уыдон кæддæриддæр хастой æхсæнады размæ. Уыцы уагыл аразы йæ куыст абон дæр редакцийы алы кусæг дæр. Йæ абоны сæйраг редактор Битарты Маринæйæн æмæ газеты уацхæсджытæн ис сæхи сæрмагонд сфæлдыстадон, хæдхуыз фæндаг, кад æмæ ра-

фыссынц, не 'хсæнады рæзт нын къуылымпы чи кæны, уыцы фарстатыл. Нæ царды иумæйаг æнтыстытыл та фæцин кæнынц зæрдæбынæй. Газеты редакцийы алы рæстæджыты куыстой, йæ азфысты йын ирд æмæ хæдхуыз фæд чи ныууагъта, уыцы редактортæ æмæ журналисттæ: Сергей Киров, Михаил Булгаков, Саламаты Барис, Наталья Агибалова, Цæголты Василий, Дзуготы Барис, Дзампаты Мæирбег, Ольгæ Вышлова, Хуысаты Генри æмæ Олег, Рубен Манукян, Маринæ Литвиненко, Хъайтыхты Еленæ, Бетоты Мария, Гуырдызæбеты Иринæ, Ларисæ Храпова, Гуыриаты Барис, Тимофей Ефимов, Сæгуытонты Зауырбег, Дзаццеты Тамарæ, Цоготы Георгий, Есиаты Измаил, Хуысаты Барис, Гокъоты Ксения, Гуыриаты Ася, Цæголты Олег, Хетæгка-ты Тамарæ, Соттиты Риммæ, Сакыты Эльбрус, Гутнаты Валодер, Толасты Беллæ, Нелли Бетчер, Людмила Андреева, Бицъоты Барис, Косты Лизæ, Лагукты Рамазан, Хæмыцаты Морис, Зураб Тимченко, Виталий Лукьяненко, Еленæ Толоконникова æмæ Алина Акоеф, Касаты Аслæнбег.

Хистæр фæлтæры уацхæсджытæ газеты цы сфæлдыстон æгъдауттæ ныууагътой, уыдоныл æртывæрæй æфтауыц газеты редакцийы бæрзон куджытæ æмæ журналисттæ Битарты Маринæ (сæйраг редактор), Колыты Иринæ, Александр Торин, Гогаты Нателлæ, (йæ хæдиджытæ), Валентинæ Зыгина (бæрзон нымæрдæр), Светлана Мамедова, Светланæ Громова (йæ хæдиджытæ), сæрмагонд уацхæсджытæ: Гæцоты Наталья, Суанты Сергей, Всеволод Рязанов, Махъоты Мæдинæ, Гуыбыраты Зæлинад, Дарчиты Юлия, Хъамбегаты Аделинæ, Тамарæ Бунтури, Татьяна Шеходанова (къамисæг). Газеты сайты редактор Цоготы Аидæ, компьютерон цехы хицау Владислав Казанский. Уацхæсджытæй бирæтæ сты филологон наукæты кандидаттæ, УФ-йы Фысджыты, Журналистты æмæ Профессион литераторты цæдисты уæнгтæ. Иудадзыгдæр фæархайынк нæ бæстæйы æмæ РЦИ-Аланийы Журналистты цæдистæ кæй расидынц, уыцы сфæлдыстадон конкурсты æмæ дзы свæййынк уæлахиздаутæ.

Газеты тираж у 8 мины æмæ 984 экзemplары. Уымæй уæлдай, газетæн Интернеты ис йæхи сæрмагонд сайт. Уый фæрцы та йæ алы ног номыры æрмæджытæ нæ бæстæйы æмæ фæсарæнты кæсынц мингай дзыллæтæ. Фæстаг æхсæз азы газеты алы ног номыр дæр, куйд иннæ республикон газеттæ, афтæ æрвыст цæуы Уæрæсейы Национ электронон библиотекæйы тæрхæджытæм. Уый фæрцы та йæ кæсынц æмæ йæ мидисджын æрмæджытæ сæ 'рвылбон архайд уиудадзыгдæр пайда кæнынц дунейы æмæ нæ бæстæйы зындгонд политикæ, амалхъомтæ æмæ ахуыргæндтæ. Ацы хорз дæнцæгтæ та сты ууыл дзурæг, æмæ нæ бæстæйы цы газеттæ цæуы, уыдоны 'хсæн газет "Северная Осетия"-йæн ис йæхи сæрмагонд æмæ кадджын бынат.

Газет "Рæстдзинад"-ы редакци зæрдиаг арфæ кæны Цæгат Кавказы рагондæр газеттæй иу "Северная Осетия"-йы редакцийы куджытæн сæ кадджын юбилейон бæрæгбон фæдыл. Сæ удцырыны тых æмæ фыссæн сисы цæхæрæй, нырмæ Ирыстоны фæрныгадыл куйд зæрдиагæй архайынц, уыцы равг сын сæфт куйд никуы уа, афтæмæй æнæниз æмæ зæрдæрухсæй сæ алчидæр йæ размæ æвæрд хæстæ куйд æххæст кæна, ахæм амонд сын Хуыцауы цæст бауарзæд. Мах та сын, сæ зын, фæлæ арфæйаг куысты æнтыстытыл цингæнæг уыдзыстæм кæддæриддæр!

Газет "Рæстдзинад"-ы куджытæ

Хæсты заман

1941 азы Фыдыбæстæйы Стыр хæсты рæстæг суанг йæ кæронмæ газеты редакцийы журналисттæ сæ 'рмæджытæй, очерктæ æмæ уацтæй уыдысты нæ дзыллæйы зæрдæты ныфс, æууæндын сæ кодтой, Уæлахиз мах кæй уыдзæн æмæ немцыгад лæгсырдтæ нæ уарзон зæххæй тард кæй æрцауудзысты, ууыл. Уæдæ Иры намысджын фырттæ — ССР Цæдисы инелæртæ Плиты Иссæ, Мамсыраты Хаджумар, Хетæгкаты Георги, Дзусаты Ибрагим æмæ иннæ ирон сæгсур хъæбултæ, алы фронты хæцгæйæ, цы лæгдзинæдтæ æвдысты, уый дæр газеты æвдыст цыд паракатæй. Тохы цæхæры знаджы кымæ лæгæй-лæгмæ чи хæццыд, уыдоны сгуыхтытыл æмæ лæгдзинæдтæл нæ фыста газет "Социалистическая Осетия" уыцы рæстæджыты. Рох дзы нæ уыдысты фронты фæсчылдымы архайдæг фæллойгæнджыты, заводтæ

Уæлахиз чи 'рхаста, уыдоны тохы фæндæгтæ. Номæй-номмæ сæ ра-нымайдзыстæм: Тменаты Н., Н. Куракин, В.Савченко, Любченко, Ф. Белоусов, М. Гольдберг, Нæкуысаты В., П. Уткин, Г. Гузъ, Вита-

культурæйы, аивады, хъомылады, спорты цы стыр æнтыстытæ æвдыста æмæ нæ дзыллæйы царды уавæртæ, алы æгъдауæй, куйд горæтты, афтæ хæххон æмæ быдирæг хъæуты хуыздæргæнгæ куйд

Спортивон фидиуэг

Спартакиадæ

Нæ зæрдæ сыл дарæм

Ешпатуарæсеон Спартакиадæ сардыгон спорты хуызтæй ацы аз цаудзæн 10 августæй 2 октябрæмæ.

фæлæ спартакиадæйы нæ спортсментæ иннæ хуызтæй дæр хуамæ фæстæзад ма уой.

Ерыстæ цаудзысты спорты 40 хуызæй, сæ фысымтæ та уыдзысты Уарæсейы 11 субъекты.

С п а р т а к и а д æ йы программæ арæст у, 2024 азы цы 33-æм Олимпиаг хъæзытæ цаудзысты, уыдоны программæмæ гæсгæ.

Ирыстоны спортсментæ дзы архайдысты спорты 25 хуызæй. Нæ республикаейы цæрджытæ сæ зæрдæ дарынц, нæ фæсивæд спартакиадæйы æнтыстджынæй кæй архайдысты æмæ нын сæ уæлахизтæй стыр лавæрттæ кæй ракæндзысты.

Уæлдай тынгдæр спорт-уарзджытæ сæ зæрдæ фæдарынц нæ бæгæлттыл, шангисттыл, фехтовальщиктыл, дзюдоисттыл,

20 августа Татарстаны сәйраг горәт Хъазаны ерыстæ райдайдысты уæгдибар æмæ грекыаг-

ромаг хъæбысхæстæй, дзюдойæ, сылгоймæгты хъæбысхæстæй.

Уыцы ерысты Спартакиадæйы уæлахиздзау суæвынхыл тох кæндзысты нæ тыхджындæр бæгæлттæ æмæ дзюдоисттæ, æмæ нæ уырны, нæ чызджытæ æмæ лæппуты нæмттæ хуыздæртимæ кæй нымайдысты, уый.

Уыцы бонты Мæскуыйы нæ чызджытæ æхсæзæй тох кæндзысты фехтованийæ ерысты æмæ уым дæр ис, нæ зæрдæ кæуыл дарæм, ахæм æвзыгъд чызджытæ.

Спортивон амонд семæ цауæг уæд!

БАСКАТЫ Уырызмæг

Проект

Балц – Цæгат Ирыстонмæ

Уарæсейы адæмы хæттыты хъуыддæгты федералон агентады æххуысæй кæй æххæст кæнынц, уыцы культурон-историон проект "Хæлардзинады маяктæ. Кавказы мæсгуыты" архайджытæ Цæгат Ирыстонмæ æрбацыдысты.

13 августы æмгъуыдмæ фæсивæд, студенттæ æмæ бархиконтæ архайдысты зындгонд кавказæг сигналон, хæстон æмæ хъахъхъæнæн мæсгуытæ æмæ фидæрттæ бахъахъхъæнны æмæ сæ ногæй саразыны фæдыл куыстыты.

Мæскуыйы облæст, Калугæ, Перм, Калининград æмæ Цæгат Кавказы республикæтæй 45 адæймаджы базонгæ уыдзысты Дагестан, Цæгат Ирыстон æмæ Мæхъхъæлы рагон цардимæ.

Хохаг базæты æрцæрæг амынд проекты архайджытæ бонæй мæсгуытæ биноныг кæндзысты æмæ Цæгат Кавказы адæмты æгъдæуттимæ базонгæ уыдзысты, изæрæй та сæ фæллад уадздысты æмæ хæбæрттæ сæ бонныгты фысдысты.

Проекты хæс у бæстæйы регионты 'хсæн хæлар ахастдзинæдтæ фидар кæнын.

Дзæуджыхъæумæ æрбафтæг проекты, архайджытæн арфæ кæнгæйæ, нæ республикаейы национ политика æмæ æддагон бастдзинæдты министри хæдивæг **Къуымæллæггаты Олег** загъта: "Цæгат Ирыстонмæ балцæй райгондæй цæмæй баззайат, уый уын мæ зæрдæ загъты".

Нæ уацхæссæг

Барадон фæтк

Наркотик æм ссардтой

Рæстæгмæ Мæскуыйы чи цæры æмæ Цæгат Ирыстонмæ сусæг æвæрæнты фæрыды наркотиктæ хæлху кæнынмæ чи æрбафтыд, Дзæуджыхъæуы пьæлицайы кусджытæ Астæуккаг Азийы паддзахæдтæй иуæй Уарæсемæ æрбадæуæг ахæм 26-аздыл лæшхуы баурæдтой.

Ахст адæймаджы уæлахизтæ, баджигул кæнгæйæ, барадхъахъхъæнджытæ йæм ссардтой 30 г синтетикон наркотик "метадон" (ацы наркотикæй саразæн уыд 300 иухаттон дозæйæ). Наркокулæр кæй саразта, пьæлицайы кусджытæ наркотикты уыцы сусæг æвæрæнтæ ссардтой.

Уголовон хуыддæг кæуыл саразтой, уыцы лæппуйæн тæсгæс у 20 азы дæргы ахæстоны фæбæдны.

РЦИ-Аланийы Мидхуыддæгты министрæды пресс-службæ

Рагон къамтæ дзырынц

Ирон студентты къорд

Ацы къам ист æрцыд Ростовы 1926 азы. Кæсджытæ, курæг уæ стæм: кæд дзы искæй базонат, уæд нæм фехъусын кæнут!

Этюдтæ

БУДАЙТЫ Милусы

Сæра

Хæхты цъуппытæ æрттивынц райсо-мы хуры тынтæй. Хъуысы цауæгæ-доны сæр-сæр. Æрбадымы рог дымгæ, æмæ сыфтæр сыбар-сыбар кæны бæлæстыл. Кæрдæгыл сæууон æртæх фæрдгуйтау æрттвы. Уардтитæ дæр нуа-зынц сæууон æртæх...

Бæлæсты къалиутыл цъиутæ цъыбар-цыбыр кæнынц, зарынц сæ хуыздæр зар-джытæ. Райхъуысы уасджыты хы-хыри-хъу, кæрчыты хуыдатт. Уасынц хуыццæтæ сæ родтæм, хыл сæ кæнынц...

Райхъал сты адæм, цъиутæ, сырдатæ, фос, кæрдæг, бæлæстæ, дидинджытæ, цæугæдон...

Цард та фæуæлахиз!

Аианнажытæ

Диссæг у, фæлæ дидинæг алцъдæр "æмбары" лæгъз ныхас, уарзт, рахъдæд. Мæ кусæнуаты дурнынц сæ дидинджытæ ис. Куыд æмбæлы, афтæ сæм зилын. Дон дæр сыл кæнын, сæ мæр дæр сын баивын аз иу хатт, сæ хус сыфтæртæ дæр сын æртоннын. Арæх семæ фæныхас кæнын æмæ мæм афтæ фæкæсы, цыма мын мæ ныхас дæр æмбарынц. Сæхиуыл схæццынц, сæ сыфтæр æрттивынц байдайын.

Уыцы рæстæг сын фæнкъарын сæ уарзт. Стæй æн-къард кæнын дæр зоннын.

Дууæз бон у — сабат æмæ хуыцаубоны куысты нæ вæййын. Къуырисæры куы æрбадæуын, уæд дидинджытæн сæ сыфтæр рауæг-ран фæбуур вæййын.

Донхъуаг кæд нæ вæййынц, уæддæр. Стæй та къуырийы дæргытæ сæхиуыл схæццынц.

Иу хатт куы уыдис, уæд фæры-нын дæн. Мæ "мкусджытæй иуæн бафæдзæхстон, мæ дидинджытæ мын дон кæн, загъгæ. Мæ кусæнуаты рудзынгон иу дидинæг уыд. Иронау куыд хуынын, уый нæ зоннын, фæлæ уырыссагау "молочай" у. Сындзджын, нарæг,

лыстæг, цъæх сыфтæ йын, стæй йыл гыц-цыл сырх дидинджытæ. Афтæ мæм каст, цыма уыцы дидинæг мæн иннæтæй фил-дæр уарзы, стæй мæ хуыздæр æмбары.

Иу бон куы уыдис, уæд мæм, дининджы-тыл мын дон кæн, загъгæ, кæмæн бафæ-дзæхстон, уый фæдзырдта хæдзармæ теле-фонæй: "Дæ дидинæг æппиндæр мæ кыухæй дон нæ нуазы. Ныккæнын ыл, æмæ афтæ уæлейы фæлæууы. Мæнмæ диссаг фæкаст, уымæн æмæ ацы дидинæг дон тынг уарзы. Куыддæр ыл-иу ныккодтаис дон, афтæ иу æй ацъырдат. Афтæ ныкуы ма уыд, æмæ уæлейæ лæууа дон.

Цæсдæр рæстæджы фæстæ куыстмæ ра-цыдтæн. Цыдæр æнкъард уыдисты мæ ди-динджытæ, уæлдайдæр та молочай, кæй хо-нынц, уый. Æз сыл дон ныккодтон, йемæ ныхæстæ кодтон, æмæ та ногæй сæхиуыл схæццыдысты. Цин мыл кодтой.

Дууæз цæстæнгасы

Сæмбæлдысты дууæз цæстæнгас-сы. Сæ бон нал у кæрæдзийæ сæ-хы атонын. Цыдæр тых сæ æлвасы кæрæдзимæ. Иу цæстæнгас дзырæ: "О, уæ-их фæуай, куыд тынг дæ уарзын. Бамбар мæ, бамбар. Арæх дæ уынын мæ фыны. Мæ бон нал у æнæ дæу. Фæлæ дын нæма уæндын мæ зæрдæ рагорæм кæ-нын. Тæрсын, тæрсын, куы нæ мæ бамбары. О Хуыцау, цы кæ-нон! Уæд та, уæд та дын зæ-гын мæ уарзты тых-хæй?..."

Иннæ цæстæнгас æфсæрмытæ кæнгæ дæуап дæтты: "Æз дæр дæ уарзын, уарзын. Фæлæ дын куыд загъгон мæ уарзты тыххæй? Æнхъæлмæ кæс-дзынæн. Æнхъæлмæ кæсдзынæн, кæд мын рагорæм кæнæй дæ зæрдæ! Мæ ныфс! ... Мауал мæ æмбæхс дæ уарзт..."

Дууæз цæстæнгасы бам-бæрстой кæрæдзийы Дууæз цæстæнгасы...

РЕКЛАМÆ, ХЪУСЫНГÆНИНÆГТÆ

Сантехник:
устранение
засоров любой
сложности.
Тел.:
8-918-834-82-74
(Эльбрус).

Газет
"Рæстдзинад"

хицæн адæймагтæй, куыстуæттай, коопера-тивтæй, алыхуызон фирмæтæй, кинотеатр-тæй, клубтæ æмæ са-лонтæй асламдæр æргътæй исы алыху-зон хъусынгæнинæгтæ, бæрæгбæтты, куыдты, чындæххæсæвты æмæ райгуыраон бонты фæдыл арфæтæ, тæ-фæрфæстæ, мысæн бонты æрмæджытæ, рекламæ, уымæ — га-зеты радон, науæд та хæстæгдæр номыртæм.

КУСГÆ БОНТÆ — къуырисæр, дыццæг, æртыццæг, цыппæрæм, майрæмбон (9 сахатæй 18 сахатмæ).

25-67-03

Хъусынгæнинаг

Адæмон фронт рауагъта проект "Æппæтдæр — Уæлахизæн!" Уыцы проекты фæлгæты регионалон хайæдтæм æр-бахæссæн ис æфсæддон дæлхайæдтæ æмæ сабыр цæр-джытæн дзæуæтæтæ, уымæ, материалон-техникон фæ-рæзтæ æфсæддонтæн.

Ис ма сын æхцайы фæрæзтæй баххуыс кæнæн официа-лон сайтæй: <https://pobeda.onf.ru/>.

Бæстон хъусынгæнинаг проекты архайыны тыххæй рай-сæн ис телефонæй: **8-(800)-200-34-11**, стæй ма офи-циалон сайтæй дæр <https://pobeda.onf.ru/>.

Адæмон фронты регионалон хайды адрис:
Дзæуджыхъæу, Димитровы уынг 2, телефон: 70-70-08.

Фæрниаты мыггаг, хиуæтæ æмæ хæстæджытæ хыгъæрдæйæ хъусын кæнынц, сæ зынаргъ æфсымæр, авиа-цийы хистæр лейтенант **ФÆРНИАТЫ Оледжы фырт Олег** æвирхъуæзæй кæй фæмард, уый. Зиан рахæсдзысты 6 августы, саба-ты, Быдыры Фийиджыбылы, Брытти-айы-фырты уынджы 61-æм хæдзарæй.

Хиуæтæ æмæ хæстæджытæ хыгъæрдæйæ тæфæр-фæс кæнынц Боццты Филиппы чызг Магдæйæн, йæ хæ-булы хæбул

ÆЛБОРТЫ Артуры фырт Ацæмæз цардхъуагæй кæй амард, уый фæдыл. Зиан рахæсдзысты 6 августы, сабаты, Дзæуджыхъæуы, Алагираг уынджы 24-æм хæдзарæй.

Номыры радгæс редактор — **Баскаты Уырызмæг**. Рауагъды редактор — **Баскаты Эльзæ**. Дызайн: 1-æг æмæ 2-æг фæрстæн — **Рубайты Нелли**; 3-æг æмæ 4-æм фæрстæн — **Халиты Изæ**. Корректортæ: 1-æг фæрстæн — **Фæрниаты Мæдина**; 2-æг фæрстæн — **Дзоцциты Тамарæ**; 3-æг фæрстæн — **Галотты Натасæ**; 4-æм фæрстæн — **Кæлхыты Фатимæ**.

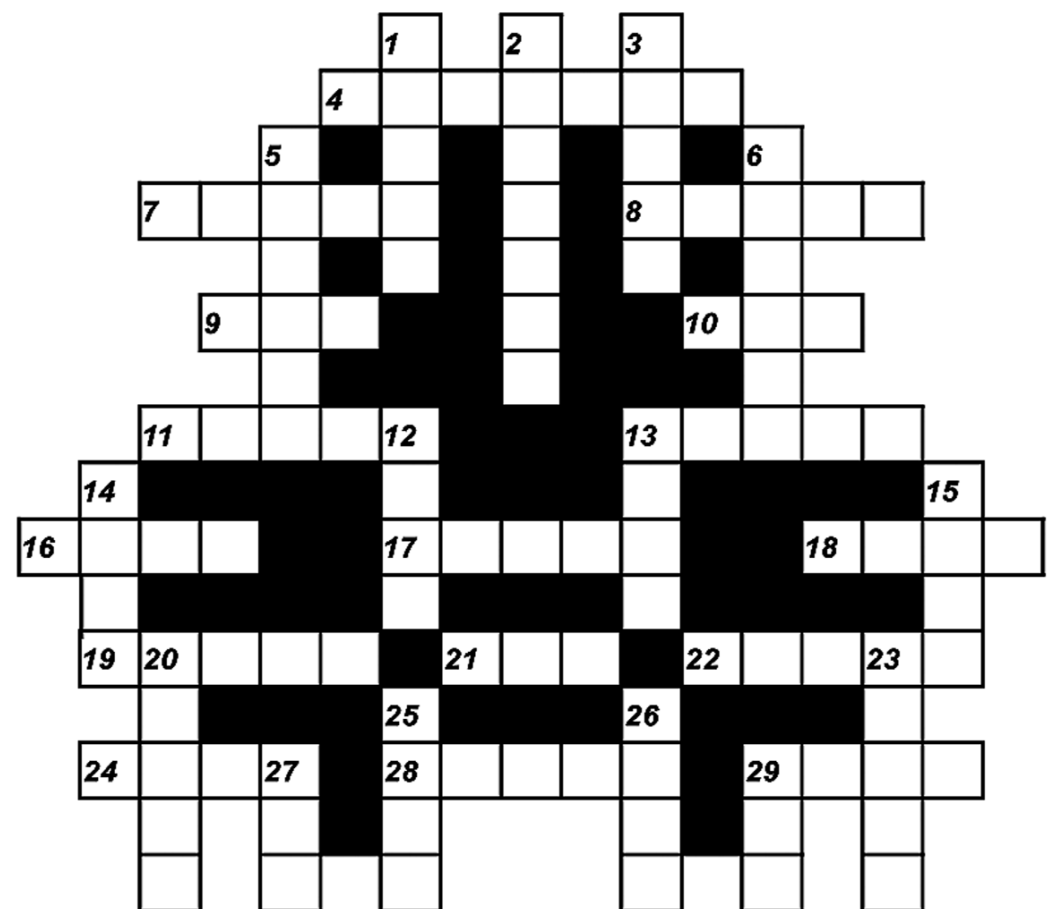
Дзырдбыд

ФÆРСЫРДÆМ:

4. Зындгонд уырыссаг совет-он фыссæг. 7. Тагъд дон ... не ййафы (æмбисонд). 8. Хæдзарон фос. 9. Хуыз. 10. Хæддæг цæрæгой. 11. Хæ-тæгкаты Къостайы æм-дзæвгæ. 13. Уæйгæнæн бы-нат. 16. Нæртон нозт. 17. Кад, æгъдау. 18. Чеджæмты Георы пьесæ "Цола"-йы ар-хайæг. 19. Æнæлæг уы. 21. Мæскъ. 22. Афганистаны сæйраг горæт. 24. Уарæ-сейы горæттæй иу. 28. Лыстæг уисæй быд кусæн дзаума. 29. Туаты Дауыты пьесæ "Сидзæргæс"-ы ар-хайæг.

БЫНЫРДÆМ:

1. Хæдза-рон маргъ. 2. Хъайтатты Сергейы пьесæ "Нарты Сослан"-ы архайæг. 3. Ны-мæц. 5. Куырды мигæнæн. 6. Ныгæнæджы кусæнæт. 12. Горæт Францы. 13. Æр-гъом, куырис. 14. Саулхоты Мухтары комеди "Усгур"-ы архайæг. 15. Цæугæдон Башкыры æмæ Казахстаны. 20. Къæдзил. 23. Фосихæнæн. 26. Уары. 27. Стыр кæсæг. 29. Цыргъбырынк хæцæнгæрг.

Дзуаппытæ 30 июлы мыхуыргонд дзырдбыдæн

ФÆРСЫРДÆМ: 5. Хуыдыйад. 8. Дзæмбы. 9. "Знæгтæ". 12. "Хабар". 13. Дзырд. 14. Згъæр. 17. Багалæг. 18. Кятаг. 19. Цъиусур. 21. Сардзин. 25. Татха. 26. Хуыз. 27. Рæсæн. 30. Тæтæри. 31. Суадон. 32. Сисамайæг.

БЫНЫРДÆМ: 1. Хъама. 2. Уырыды. 3. Мыдзыра. 4. Нахæт. 6. Дзуака. 7. Атагъа. 10. Рауагдæд. 11. Кæразимæг. 15. Цæкуы. 16. Минас. 20. Уахъæз. 22. Дзæгът. 23. Хъырмаг. 24. Хансиат. 28. Хæрис. 29. Кадæг.

"Рæстдзинад" цауы къуыри 5 хатты Газет уадзынц: РЦИ-Аланийы Парламент, РЦИ-Аланийы Хицæуад, паддзахадон бюджетон ку-сæндон "Республикон адæмон газет "Рæстдзинад"-ы редакци" Газет регистрационгæ æрцыд Бастдзинады, информа-цион технологиятæ æмæ дзыллон коммуникацты къаба-зы архайдæг цæстæрды федералон службæйы РЦИ-Аланийы управленийы 2012 азы 30 мартыуы (регистрацион номер ПИ № Ту 15-00063)	Сæйраг редактор ХОЗИТЫ Барис	Сæйраг редакторы исæн уат — 25-96-27. Сæйраг редакторы хæдиджытæ: Бутаты Эльзæ — 25-63-19, Сланты Аслан — 25-94-37. Шеф-редактортæ: Касаты Батрадз — 25-93-74, Абайты Эдуард — 25-99-33. Рауагъды редактортæ: Баскаты Эльзæ, Гæззаты Фатимæ — 25-91-89, Сæйраг буггал-тер: Дойаты Ленæ — 25-94-19. Уацхæдджытæ: Гæсæнты Валери — 25-96-50, Баскаты Уырызмæг — 25-96-31, Гугкаты Жаннæ — 25-96-50, Дедæгкаты Зæлиинæ — 25-94-57, Саутæты Тамилæ — 25-96-31, Тохсырты Къоста — 25-91-92, Хъойбайты Галинæ — 25-90-54, Гобозты Агуындæ, Цæгæраты Эльмирæ — 25-96-16. Къамисæг: Хъайыртты Дианæ — 25-91-88. Сайты редактор: Хозиты Дзæрæсæ — 25-90-54. Рекламæйы хайды сæргълæуæг: Бызыккаты Земфирæ — 25-67-03. Корректортæ — 25-93-36, компьютерон цех — 25-93-97.	✓ Нæ газетæй ист æрмагæй æндæр мыхуырон рауагъды паддгонд куы цауæ, уæд хуамæ æнæмæнг бæрæгдонд уа, "Рæстдзинад"-æй йæ кæй систой, уый. ✓ Фыстæджытæ, къуыфтытæ, къам-тæ æмæ нывтæн рæстæй нæ дæттын, стæй сæ автортæм дæр фæстæмæ не 'рви-тæм. ✓ Газеты цы æрмагæджытæ рацауа, уы-донц бæрзонддзинæд хæссонц сæ автортæ. ✓ Рекламæ æмæ хуыссынгæнинагты тыххæй "Рæстдзинад"-ы редакци йæхимæ бæрзонддзинæд нæ исы.	Редакци, рауагъдæд æмæ типографийы адрис: 362015, РЦИ-Алани, г. Дзæуджыхъæу, Къостайы проспект, 11. Мыхуыргонд цауы акционерон æвхæндæ "Ирыстон-полиграфсервис"-ы	Офсетон мыхуыр 1.88 мыхуырон сыфы. Газет цауы къуыри фондз хатты. Индекс 53901. Тираж 3474. Заказ № 859. Мыхуырмæ хуамæ фыст æрцауа — 18.00. Мыхуырмæ фыст æрцæд — 18.00. Email: rastdzinad@mail.ru Сайт: www.rastdzinad.ru
---	--	---	---	--	---